

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
ÚSTAV INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

FACULTY OF INFORMATION TECHNOLOGY
DEPARTMENT OF INFORMATION SYSTEMS

IDENTIFIKACE POMOCÍ POŽADAVKŮ HTTP

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

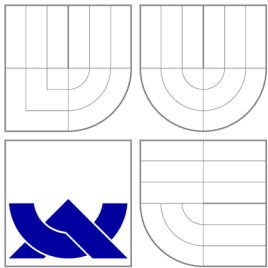
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

JAKUB JELEŇ

BRNO 2015

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
ÚSTAV INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

FACULTY OF INFORMATION TECHNOLOGY
DEPARTMENT OF INFORMATION SYSTEMS

IDENTIFIKACE POMOCÍ POŽADAVKŮ HTTP

HTTP-REQUEST-BASED IDENTIFICATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

JAKUB JELEŇ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. LIBOR POLČÁK

BRNO 2015

Abstrakt

Táto bakalárska práca sa zabyva identifikáci pomocí požadavkú HTTP v síťovém provozé. Je zde vysvětlen pricip komunikace HTTP a identifikace v daném protokole. Taktěž je vytvořen návrh aplikace, která identifikuje webový prohlížeč a následně je tato aplikace implementována. Aplikace je navržena jako samostatný modul, který je možné zařadit do projektů Moderní prostředky pro boj s kybernetickou kriminalitou na Internetu nové generace. Poté jsou provedeny experimenty s daným nástrojem pro ověření funkčnosti a užitečnosti nástroje.

Abstract

This bachelor thesis deals with the identification using HTTP requests in network traffic. It explains principles of HTTP communications and identification. Additionally the application design is created, which identifies web browser and then this application is implemented. The application is designed as a separate module which can be integrated into projects Moderní prostředky pro boj s kybernetickou kriminalitou na Internetu nové generace. Then are executed experiments with that tool to verify the functionality and utility of this tool.

Klíčová slova

HTTP, identifikace webového prohlížeče, soukromí, bezpečnost.

Keywords

HTTP, identification of web browser, privacy, security.

Citace

Jakub Jeleň: Identifikace pomocí požadavkú HTTP, bakalárska práce, Brno, FIT VUT v Brně, 2015

Identifikace pomocí požadavků HTTP

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením pana Ing. Libora Polčáka

.....

Jakub Jeleň
20. května 2015

Poděkování

Chtěl bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Liboru Polčákovi, za věcné připomínky, odbornou pomoc a trpělivost při řešení.

© Jakub Jeleň, 2015.

Tato práce vznikla jako školní dílo na Vysokém učení technickém v Brně, Fakultě informačních technologií. Práce je chráněna autorským zákonem a její užití bez udělení oprávnění autorem je nezákonné, s výjimkou zákonem definovaných případů.

Obsah

1	Úvod	2
2	Protokol HTTP	3
2.1	História	3
2.2	Komunikácia	6
2.3	Hlavičky v protokole HTTP	8
3	Identifikácia	11
3.1	Identita	11
3.2	Identifikácia v HTTP	12
4	Dynamická identita v projekte Sec6Net	16
4.1	Činnosť bloku IRI-IIF	16
4.2	Rozhranie medzi modulmi a jadrom IRI-IIF	17
5	Návrh identifikácie pomocou HTTP	20
5.1	Výber identifikátorov sieťového spojenia	20
5.2	Popis činnosti	21
5.3	Tvorba tabuľky	22
6	Implementácia nástroja	23
6.1	Inicializácia aplikácie a spracovanie vstupných dát	23
6.2	Implementácia rozhrania na komunikáciu	23
6.3	Implementácia jednotlivých modulov	24
7	Experimenty	29
7.1	Testovanie funkčnosti aplikácie	29
7.2	Testovanie použiteľnosti	33
8	Záver	35
A	Obsah CD	38
B	Manual	39
B.1	Inštalácia	39
B.2	Použitie	39

Kapitola 1

Úvod

Internet ako celosvetová komunikačná sieť sa stáva čoraz väčším lákadlom útočníkov, ktorých cieľom je poškodiť užívateľa. Poškodenie užívateľa môže spočívať v napadnutí jeho počítača škodlivým softvérom, ako aj k odcudzeniu jeho súkromných informácií tzv. ukradnutie identity. Preto je potrebné dodržiavať bezpečnostné zásady a dobre zvážiť zverejnenie osobných údajov na pochybné internetové stránky. Je pravda, že aj pri najväčšej snahe predísť odcudzeniu identity sa nám to nemusí podariť. Preto ak k takémuto ukradnutiu identity dôjde, je potrebné útočníka identifikovať a zhromaždiť potrebné údaje na dokázanie jeho viny.

Pre identifikáciu trestnej činnosti slúžia nástroje na zákonné odpočúvanie a analýzu dát. Existuje veľké množstvo protokolov, niektoré sú často používané niektoré zriedka. Jeden z najrozšírenejších protokolov je HyperText Transfer Protocol (HTTP). Tento protokol poskytuje jednoduchú výmenu informácií medzi klientom a serverom.

Táto práca sa zameriava na identifikáciu užívateľa na základe sieťovej komunikácie pomocou požiadaviek HTTP. V nasledujúcej kapitole číslo 2 je rozobraný protokol HTTP, čo sa týka jeho histórie, postupného vývinu a komunikácie. Ďalej sú vysvetlené metódy podporujúce zasielanie požiadaviek klienta, hlavičky a stavové kódy servera na prijatú požiadavku. V kapitole 3 sú definované pojmy identita a identifikovateľnosť. Následne je popísaná identifikácia v HTTP. V kapitole 4 je popísaný nástroj na zákonné odpočúvanie a činnosť. Taktiež je vysvetlená dynamická identita v danom nástroji.

Následne z týchto informácií je vytvorený návrh aplikácie na identifikáciu pomocou požiadaviek HTTP. Tento návrh je popísaný v kapitole 5, kde je vysvetlená jeho základná činnosť. V nasledujúcej kapitole číslo 6 je popísaná implementácia tohto nástroja. Sú tam vysvetlené implementačné riešenia rozobrané v návrhu aplikácie. V predposlednej kapitole číslo 7 sú vykonávané experimenty s aplikáciou. Experimenty, ktoré boli vykonávané sa zameriavali na funkčnosť aplikácie ako aj použiteľnosti aplikácie.

V predposlednej kapitole 8 je zhodnotená doterajšia práca na danej aplikácii a popísaná možnosť nasadenia aplikácie.

Kapitola 2

Protokol HTTP

Hypertext transfer protocol (HTTP) je protokol na prenos dokumentov medzi servermi a klientmi v hypertextovom internetovom informačnom systéme *World Wide Web* (WWW). Pracuje na aplikačnej vrstve *OSI*¹ modelu na princípe *požiadavka-odpoveď*. Klient posiela požiadavky (obsahujúce cestu ku stránke, ktorú požaduje) a server odpovie.

2.1 História

Prvá špecifikácia HTTP protokolu a formátu *HyperText Markup Language* (HTML) bola navrhnutá v roku 1989, za ktorou stojí *Tim Berners-Lee*. Od tejto doby vznikli tri verzie protokolu. V dnešnej dobe sa využíva HTTP verzia 1.1 (HTTP/1.1), pričom už je známe, že sa pracuje na ďalšej revízii protokolu na verziu HTTP/2.0.

Prehľad dostupných verzií:

- HTTP/0.9 v roku 1990 nebola špecifikovaná ako *RFC*.
- HTTP/1.0 v roku 1996 špecifikovaná v *RFC 1945* [6].
- HTTP/1.1 základná verzia vyšla v roku 1997 špecifikovaná v *RFC 2068* [7], neskôr aktualizovaná verzia vyšla v roku 1999, ktorá je špecifikovaná *RFC 2616* [8]. Posledná revízia tohto protokolu vyšla v roku 2014 špecifikovaná v *RFC 7230 až 7235* [9, 10, 11, 12, 13, 14].
- HTTP/2 najnovšia verzia, ktorá vyšla roku 2015 v štandarde *RFC 7540* [15].

2.1.1 HTTP/0.9

Prvá verzia HTTP protokolu, ktorá bola založená len na jedinej metóde s názvom **GET**. Pokiaľ *klient* chce získať dokument so *serveru*, pripojí sa na server a zašle príkaz GET. Server dostane správu a pošle klientovi požadovaný dokument. Ukážka typickej komunikácie na obr. 2.1.

---

¹Model, ktorý funkčne rozdeľuje *sieťové protokoly* do siedmich vrstiev

```
Požiadavka klienta:
GET /index.html

Odpoveď servera:
<BOLD> Ahoj svet ! </BOLD>
```

Obrázek 2.1: Príklad HTTP komunikácie verzia 0.9.

2.1.2 HTTP/1.0

Verzia protokolu HTTP/1.0 vznikla ako nadmnožina protokolu HTTP/0.9 podporujúca všetky vlastnosti v pôvodnom protokole, pretože bolo potrebné zachovať spätnú kompatibilitu protokolu. Hlavným dôvodom vzniku novej verzie HTTP protokolu bola neschopnosť protokolu HTTP/0.9 zahrnúť do HTTP požiadaviek a odpovedí *meta informácie*² o aktuálnom prenose. Tento nedostatok bol vyriešený pridaním hlavičiek pre požiadavky, dáta a aj odpovede. Pridané boli nové metódy na prenos dát ako **HEAD**, **POST** a aj stavové kódy v odpovedi, ktoré upresňujú, ako bola odpoveď serverom spracovaná. Ďalšie metódy, ktoré sú implementované v protokole sú **PUT**, **DELETE**, **LINK** a **UNLINK**, avšak ako vychádza s RFC jejich implementácia nie je dôsledná a správna vo väčšine HTTP/1.0 aplikácii. Tento protokol je spoľahlivejší a flexibilnejší ako jeho predchodca. Ukážka typickej komunikácie na obr. 2.2.

```
Požiadavka klienta:
GET /index.html HTTP/1.0
User-agent: Netscape 4.0
Referer: http://www.priklad.sk

Odpoveď servera:
HTTP/1.0 200 Ok
Server: Apache
Content-type: text/html
Content-length: 200

<HTML><BOLD> Obsah HTML dokumentu </BOLD></HTML>
```

Obrázek 2.2: Príklad HTTP komunikácie verzia 1.0.

2.1.3 HTTP/1.1

V dnešnej dobe najpoužívanejšia verzia protokolu prešla mnohými zmenami. Medzi zmeny patria napríklad pridanie podpory pre prenos viacej *HTML* dokumentov pri jednom spojení (trvalé pripojenie), podporu virtuálnych serverov na jednej sieťovej adrese a prenos vybranej časti dokumentu. Metódy **PUT** a **DELETE** boli plne implementované a proto-

² *Meta informácie* sú informácie o dokumente rôzneho charakteru (popis stránky, kľúčové slová, dátum vypršania platnosti, kódovanie ...)

kol bol rozšírený o nové metódy **CONNECT**, **OPTIONS** a **TRACE**. Ukážka typickej komunikácie na obr. 2.3.

```
Požiadavka klienta:
GET /hello.txt HTTP/1.1
User-Agent: curl/7.16.3 libcurl/7.16.3 OpenSSL/0.9.7l zlib/1.2.3
Host: www.example.com
Accept-Language: en, mi

Odpoveď servera:
HTTP/1.1 200 OK
Date: Mon, 27 Jul 2009 12:28:53 GMT
Server: Apache
Last-Modified: Wed, 22 Jul 2009 19:15:56 GMT
ETag: "34aa387-d-1568eb00"
Accept-Ranges: bytes
Content-Length: 100
Vary: Accept-Encoding
Content-Type: text/plain

Hello World! My payload includes a trailing CRLF.
```

Obrázek 2.3: Príklad HTTP komunikácie verzia 1.1.

2.1.4 HTTP/2.0

Najnovšia verzia protokolu, ktorá umožňuje efektívnejšie využívanie siete, zníženie odozvy zavedením kompresie hlavičky a umožňuje viac súbežných prenosov v rovnakom sieťovom pripojení pri dodržaní kompatibility s HTTP/1.1.

Komunikácia pomocou tohto protokolu, ak klient nevie či server podporuje HTTP/2 je nasledovná. Komunikácia začína zaslaním požiadavku s hlavičkami `Upgrade: h2c` a `HTTP2-Settings: <base64url encoding of HTTP/2 SETTINGS payload>`, viď obrázok 2.4.

```
Požiadavka klienta:
GET / HTTP/1.1
Host: server.example.com
Connection: Upgrade, HTTP2-Settings
Upgrade: h2c
HTTP2-Settings: <base64url encoding of HTTP/2 SETTINGS payload>
```

Obrázek 2.4: Príklad spustenia HTTP komunikácie verzia 2.

Pri obdržaní takejto požiadavky môžu nastať dva prípady. Server, ktorý túto verziu protokolu nepodporuje môže odpovedať na požiadavku akoby sa jednalo o protokol HTTP/1.1.

V takomto prípade sa zaslané hlavičky v požiadavke špecifikujúce HTTP/2 spojenie ignorujú. Takúto opoveď je možné vidieť na obrázku 2.5.

Ale ak server podporuje túto verziu protokolu odpovedá so stavovým kódom 101 a server môže začať odosielať dáta pomocou HTTP/2. Tieto dáta musia obsahovať odpoveď na požiadavku, ktorá inicializovala spojenie na verziu HTTP/2, viď obrázok 2.6.

```
Odpoveď servera:  
HTTP / 1.1 200 OK  
Content-Length: 243  
Content-Type: text / html  
Date: Mon, 27 Jul 2009 12:28:53 GMT  
Vary: Accept-Encoding
```

Obrázok 2.5: Príklad odpovede, ak server nepodporuje HTTP verziu 2.

```
Odpoveď servera:  
HTTP/1.1 101 Switching Protocols  
Connection: Upgrade  
Upgrade: h2c
```

Obrázok 2.6: Príklad odpovede, ak server podporuje HTTP verziu 2.

2.2 Komunikácia

Komunikácia HTTP je založená medzi *klientom* a *serverom*, podľa modelu komunikácie *klient-server* inak tiež známa ako komunikácia požiadavka-odpoveď. Táto komunikácia zvyčajne prebieha nad *Transmission Control Protocol* (TCP) spojením, kde požadovaný server načúva štandardne na porte 80.

Príklad typickej komunikácie klient-server:

1. Klient zadá do prehliadača požadovanú stránku typicky ako URL ³.
2. Na klientskej strane dôjde k vyhodnoteniu zadanej *domény*⁴ a prekladu pomocou služby DNS ⁵ na IP adresu servera.
3. Pomocou protokolu TCP sa nadviaže spojenie so serverom na zistenej IP adrese.
4. Klient zašle HTTP požiadavku na server napríklad pomocou metódy **GET**.
5. Server prijme zaslanú požiadavku, vykoná jej spracovanie a zašle odpoveď klientovi.

³ *Uniform Resource Locator* - je univerzálny formát mien používaný na označenie zdroja na internete

⁴ Doména je skratka s ang. *Domain Name*, ktorá určuje jedinečný názov serveru (skupinu počítačov)

⁵ DNS základnou službou je mapovanie (prevádzanie) doménových adries na IP adresy

- Spracovanie prebehlo úspešne a vráti požadovaný dokument.
- Pri spracovaní bolo zistené, že dokument sa nachádza niekde inde.
- Nastala klientska chyba (prijatá požiadavka nie je správna).
- Nastala chyba serveru.

Ako je možné vidieť na obrázku 2.3, HTTP požiadavka sa skladá z názvu použitej metódy (prvý riadok) a následne zoznamu hlavičiek, ktoré upresňujú požiadavku. Pri zasílaní HTTP požiadavky je možné použiť ľubovoľnú metódu, ktorá je dostupná v protokole. Prehľad metód a ich sémantika je vysvetlená nižšie. Taktiež aj odpoveď servera sa skladá zo stavového kódu a zoznamu hlavičiek obr. 2.3, ktoré sú vysvetlené nižšie.

Metódy

- **GET** - Primárny mechanizmus na vyhľadávanie informácií na serveri. Získava daný dokument na základe zadaného *URL*. Predávanie metainformácií pomocou tejto metódy môže užívateľ ľahko zmeniť jednoduchou modifikáciou zadaného *URL*. Takisto informácie o *URL* sú ukladané do histórie webového prehliadača alebo do logovacieho súboru webového serveru. Preto by sa na predávanie citlivých informácií (heslo) nemala používať táto metóda. Server na takúto požiadavku reaguje zaslaním odpovede skladajúcej sa z odpovedajúceho dokumentu, stavového kódu a zoznamu hlavičiek od servera.
- **HEAD** - Táto metóda je zhodná s metódou GET s tým rozdielom, že server nesmie poslať dokument v odpovedi. Metóda sa často využíva na testovanie *hypertextových odkazov*, ako je ich platnosť, dostupnosť a nedávna úprava.
- **POST** - Slúži na predávanie dát na server. Obsah správy sa nevkladá do *URL*, neukladá do histórie webového prehliadača a ani do logovacieho súboru webového serveru.
- **PUT** - Predstavuje požiadavku na uloženie dát na server. Takto uložené dáta budú dostupné následnými požiadavkami (GET). Uloženie dát do súboru na serveri prevádza priamo server a nie externá aplikácia.
- **DELETE** - Metóda, ktorá slúži na zrušenie dokumentov na serveri. Pomocou *URL* môžeme špecifikovať, ktorý dokument je potrebné zmazať. V skutočnosti je táto metóda podobná príkazu **rm** v operačnom systéme Unix.
- **CONNECT** - Metóda na nadviazanie TCP spojenia (inak označovaného ako tunel) cez HTTP proxy, tzv. vytvorenie virtuálneho pripojenia medzi koncovými uzlami (stanicami).
- **OPTIONS** - Požiadavka umožňujúca zistenie možností komunikácie medzi klientom a serverom.
- **TRACE** - Metóda umožňuje klientovi vidieť, čo prijal server a použiť tieto dáta na testovacie a diagnostické účely.

Stavové kódy

Odpovede serveru takisto rozpoznamo na základe prvého riadku. V prvom riadku odpovede je uvedený stavový kód HTTP. Stavové kódy môžu byť:

- **1xx Informational:** Táto trieda kódov označuje predbežnú odpoveď stavu pripojenia alebo stav požiadavky pred jej dokončením a odoslaním finálnej odpovedi napr. 100, 101 a 102.
- **2xx Success:** Trieda týchto kódov znamená, že požiadavka klienta bola úspešne prijatá tzv. server ju pochopil a akceptoval napr. 200, 201 a 202.
- **3xx Redirect:** Skupina kódov zasielané serverom pokiaľ sa na zadanej adrese nena-chádza požadovaný obsah napr. 305, 306 a 307.
- **4xx Client Error:** Tieto stavové kódy znamenajú, že v zasielanej požiadavke nastala pravdepodobne chyba, ktorá znemožnila serveru spracovať požiadavku napr. 402, 403 a 404.
- **5xx Server Error:** Stavové kódy identifikujú, že pri spracovaní požiadavky nastala vnútorná chyba serveru. Tieto chyby vznikajú problémom serveru a nie požiadavkou klienta napr. 502, 503 a 504.

2.3 Hlavičky v protokole HTTP

Hlavičky sú súčasťou správ v protokole HTTP, ktoré definujú doplňujúce informácie a parametre transakcie medzi serverom a klientom. Každá hlavička tvorí jeden riadok a skladá sa zo svojho mena, za ktorou nasleduje dvojbodka a hodnoty hlavičky. Hlavička môže obsahovať aj viacej hodnôt, medzi ktorými je vždy oddeľovací znak bodkočiarka. Ukončenie aktuálnej hlavičky je zabezpečené novým riadkom (znak CR a LF). Zoznam všetkých definovaných hlavičiek je uvedený v tabuľke 2.1 a úplná funkcia hlavičiek je popísaná v *RFC 2616* [8] alebo v *RFC 7231* [10]. Hlavičky môžeme rozdeliť na:

- *Všeobecne použiteľné hlavičky* (General Header).
- *Hlavičky požiadaviek* (Request Header).
- *Hlavičky odpovedí* (Response Header).
- *Hlavičky tela správ* (Entity Header).

2.3.1 Všeobecne použiteľné hlavičky

Sú to hlavičky, ktoré majú všeobecnú použiteľnosť ako pre požiadavky, tak aj pre odpovede. Patria sem napríklad:

Cache-Control používa sa na špecifikáciu smerníc, ktoré musia byť dodržané medzi serverom a klientom pri používaní cache mechanizmov.

Connection umožňuje odosielateľovi špecifikovať možnosti, ktoré sú žiadúce pre konkrétne pripojenie.

Date predstavuje dátum a čas vytvorenia dokumentu, či už na strane servera alebo klienta.

2.3.2 Hlavičky požiadaviek

Tieto hlavičky zasiela klient na server a umožňujú poslať doplňujúce informácie o požiadavke a o klientovi samotnom. Patrí sem napríklad:

Accept umožňuje určiť typy medií, ktoré sú prijateľné v odpovedi tzv. v akom formáte si želáme požadovaný dokument.

Accept-Charset znamená, že klient uvedie, akú znakovú sadu podporuje. Cieľom tejto hlavičky je uľahčiť serveru, ktorý je schopný reprezentovať viacej rovnakých dokumentov v rôznych znakových sadách o správne zaslanie požadovaného dokumentu.

Accept-Language vymedzuje množinu jazykov, ktoré sú preferované v odpovedi servera.

Accept-Encoding podobná hlavička ako Accept ale obmedzená na kódovanie obsahu, ktorý je prijateľný v odpovedi servera.

Host umožňuje určiť server a port požiadavku. Táto hodnota hlavičky určuje autoritatívny server alebo bránu z originálnej *URL* adresy.

2.3.3 Hlavičky odpovedí

Sú to hlavičky zasielané serverom pre klienta a predávajú ďalšie informácie o odpovedi. Takisto poskytujú informácie o serveri. Patrí sem napríklad:

Location používa sa na presmerovanie klienta k inému zdroju. Hodnota hlavičky bude pozostávať z jedinej adresy *URL* identifikujúcu server, na ktorý je klient presmerovaný.

Server obsahuje informácie o softvéri pôvodného servera, ktorý spracoval požiadavku.

Retry-After udáva, ako dlho bude služba nedostupná pre klienta, ktorý poslal požiadavku.

2.3.4 Hlavičky tela správ

Tieto hlavičky definujú metainformácie o dokumente prenášaného komunikáciou. Patrí sem napríklad:

Content-Language popisuje jazyk prenášaného dokumentu.

Content-Length určuje veľkosť dokumentu (telo správy).

Content-Type udáva typ prenášaného dokumentu.

Zoznam všetkých preddefinovaných hlavičiek v HTTP/1.1			
General Header	Request Header	Response Header	Entity Header
Cache-Control	Accept	Accept-Ranges	Allow
Connection	Accept-Charset	Age	Content-Encoding
Date	Accept-Encoding	ETag	Content-Language
Pragma	Accept-Language	Location	Content-Length
Trailer	Authorization	Proxy-Authenticate	Content-Location
Transfer-Encoding	Expect	Retry-After	Content-MD5
Upgrade	From	Server	Content-Range
Via	Host	Vary	Content-Type
Warning	If-Match	WWW-Authenticate	Expires
	If-Modified-Since		Last-Modified
	If-None-Match		
	If-Range		
	If-Unmodified-Since		
	Max-Forwards		
	Proxy-Authorization		
	Range		
	Referer		
	TE		
	User-Agent		

Tabulka 2.1: Všetky preddefinované hlavičky v HTTP/1.1.

Kapitola 3

Identifikácia

V tejto kapitole sú vysvetlené základné pojmy spojené s identifikáciou. Vysvetlenie jednotlivých pomoj je pomocov osôb, pričom takáto terminológia môže byť obecnějšía. Následne tieto definície zobecníme na našu problematiku týkajúcu sa identifikácie počítačov. V ďalšej podkapitole je rozobraná identifikácia v HTTP. Je tu rozobraný *User-Agent* reťazec a takisto *Cookies*. Posledná podkapitola obsahuje analýzu dostupného nástroja, ktorý sa touto problematikou zaoberá.

3.1 Identita

Identita [4] je akákoľvek podmnožina atribútov a hodnôt nejakej osoby, ktorá dostatočne identifikuje jednotlivú osobu v množine osôb tzv. v komunite. Atribúty osoby sú vlastnosti, ktoré sú špecifické pre danú osobu a odlišujú osobu od komunity. Identita môže byť priradená ako k ľudskej bytosti, tak aj k právnickej osobe alebo počítaču. Samozrejme, že hodnoty atribútov sa môžu časom meniť, preto pre jednoznačnú identifikáciu je potrebné uchovávať históriu zmien jednotlivých atribútov. Identifikácia osoby z útočnikovej perspektívy znamená, že útočník môže dostatočne určiť osobu z množiny všetkých skúmaných osôb. V tejto práci sa zameriame na identitu počítača.

3.1.1 Rola

Rolu [4] možno definovať ako očakávané správanie osoby v nejakej sociálnej skupine. Tým pádom jednotlivé atribúty a hodnoty danej osoby sú závislé na skupine, v ktorej sa daná osoba nachádza.

3.1.2 Čiastočná identita

Identita jednotlivkej osoby môže obsahovať veľa čiastkových identít, z ktorej každá identita reprezentuje osobu v určitej role. *Čiastočná identita* [4] je podmnožina kompletnej identity, kde kompletná identita je zjednotenie všetkých atribútov a hodnôt danej osoby.

3.1.3 Digitálna identita

Digitálna identita [4] znamená priradenie atribútov a hodnôt pre jednotlivé osoby, ktoré sú okamžite dostupné v technických zariadeniach. Napríklad digitálna identita môže byť jednoduchá e-mailová adresa. Digitálna identita by mala označovať všetky dáta užívateľa, ktoré môžu byť uložené a automaticky prepojené s počítačovou aplikáciou.

3.2 Identifikácia v HTTP

Identitu v HTTP môžeme určovať pomocou hlavičiek, ktoré nam udávajú informácie napr. o použití webovom prehliadači a jazykovú podporu. Na základe takto získaných informácií môžeme vytvárať čiastočné identity.

Samotná identifikácia v HTTP je ale obťažná pretože pri komunikácii sa môžu hodnoty jednotlivých hlavičiek meniť tom istom sieťovom spojení. Niektoré hlavičky sú závislé na typu média, čo môže znemožniť presnú identifikáciu webového prehliadača.

Pri identifikácii v HTTP sa zameriam na dve hlavné HTTP hlavičky *User-Agent String* a *Cookies*, ktoré sú vysvetlené nižšie a budú následne doplnené o HTTP hlavičky požiadavky popísané v kapitole 2.3.

3.2.1 User-Agent String

Každý klientsky softvér odosiela vo svojich požiadavkách tzv. *User-Agent String*, inak povedané svoju identifikáciu. Identifikáciou je myslený krátky text zodpovedajúci webovému prehliadaču, verzii a dodatočným informáciám. Za klientsky softvér považujeme vo väčšine prípadov *webový prehliadač*. V HTTP sa takýto identifikátor posiela hlavičkou *User-Agent*. V tejto sekcii som čerpal s knihy [16].

Z historického hľadiska ako prvý vznikol identifikátor webového prehliadača *Mosaic*, ktorý mal jednoduchý identifikátor *Mosaic/0.9*. Text pred lomítkom je názov a text za lomítkom udáva verziu webového prehliadača. Ďalším krokom vývoja bolo predstavenie prehliadača *Netscape Navigator 2* s kódovým označením *Mozilla* (skratka slov Mosaic Killer). Prvotná verzia identifikátora tohto prehliadača mala tvar *Mozilla/Verzia [Jazyk] (Platforma; Šifrovanie)*. Jazyk bol určený kódom, ktorý určuje jazykové nastavenie klienta. Platforma značila operačný systém, na ktorej bežala aplikácia a šifrovanie udávalo typ zabezpečenia. Pri vydaní ďalšej verzie prehliadača *Netscape Navigator 3* sa tomuto prehliadaču dostalo veľkému obdivu a okamžite sa stal najobľúbenejší webový prehliadač. Identifikátor tohto prehliadača sa zmenil a to tak, že bol odobraný jazyk a pridaný voliteľný popis operačného systému (OS) alebo procesoru (CPU). Príklad takéhoto identifikátora mal tvar *Mozilla/Version (Platforma; Šifrovanie [; OS-alebo-CPU popis])*.

Pri tvorbe nasledujúcich prehliadačov sa ich tvorcovia stretli s problémom, že pokiaľ chceli mať webové stránky takiež zobrazené s ich úplnou funkčnosťou museli identifikátor *Netscape* napodobniť a tým vo väčšine prípadov zachovať aj kódové označenie *Mozilla*.

Chrome

WebKit je kódové označenie prehliadača *Safari*, ktorý bol vyvinutý firmou Apple. Webový prehliadač využíva na renderovanie *WebKit*, ale s rozdielnym *JavaScript* jadrom. Formát identifikátora začiatku prehliadača bol napr. u verzie Chrome 0.2 *Mozilla/5.0 (Platform; Encryption; OS-or-CPU; Language) AppleWebKit/AppleWebKitVersion (KHTML, like Gecko) Chrome/ChromeVersion Safari/SafariVersion*.

Príklady chrome identifikátorov :

- *Chrome 41.0.2228.0*: Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2228.0 Safari/537.36
- *Chrome 41.0.2227.1*: Mozilla/5.0 (Macintosh; Intel Mac OS X 10_10_1) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2227.1 Safari/537.36

- *Chrome 41.0.2227.0*: Mozilla/5.0 (X11; Linux x86_64) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2227.0 Safari/537.36
- *Chrome 0.2.149.27*: Mozilla/5.0 (Windows; U; Windows NT 6.0; en-US) AppleWebKit/525.13 (KHTML, like Gecko) Chrome/0.2.149.27 Safari/525.13

Opera

Opera je jeden z mála prehliadačov, ktorý svoj identifikátor postavili na vlastnom názve a nepokúšal sa napodobniť ostatné identifikátory. Toto riešenie je najlogickejšie a vychádza aj s *RFC 7231* [10]. Terajší identifikátor vychádza z pôvodného identifikátora, ktorý mal tvar *Opera/Version (OS-or-CPU; Encryption; Language)*.

Príklady opera identifikátorov (Hlavná verzia je 12 a čísla udávajú aktualizáciu) :

- *Opera 16*:Opera/9.80 (X11; Linux i686; Ubuntu/14.10) Presto/2.12.388 Version/12.16
- *Opera 14*:Opera/9.80 (Windows NT 6.0) Presto/2.12.388 Version/12.14 Safari/537.36
- *Opera 02*:Opera/12.80 (Windows NT 5.1; U; en) Presto/2.10.289 Version/12.02

Internet Explorer

Prehliadač, ktorý ako jeden z veľa prehliadačov bol nútený zachovať kódové označenie *Mozilla* a vytvoriť podobný identifikátor. Jeho identifikátor mal tvar *Mozilla/4.0 (compatible; MSIE verzia, Operačný systém)*. Prvotné zmeny prišli až s verziou *Internet Explorer 8*, kde bol mierne upravený *User-Agent String*.

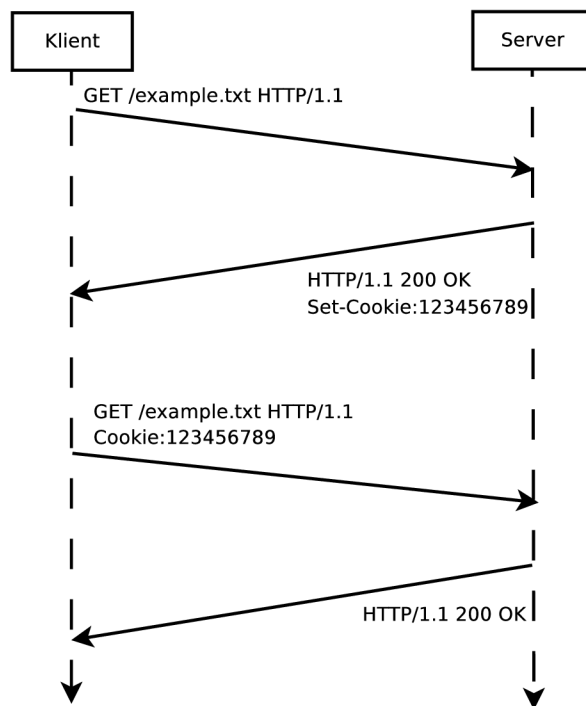
Príklady Internet Explorer identifikátorov :

- *Internet Explorer 11.0*: Mozilla/5.0 (compatible, MSIE 11, Windows NT 6.3; Trident/7.0; rv:11.0) like Gecko
- *Internet Explorer 10.0*: Mozilla/5.0 (compatible; MSIE 10.0; Windows NT 6.1; WOW64; Trident/6.0)
- *Internet Explorer 9.0*: Mozilla/5.0 (Windows; U; MSIE 9.0; Windows NT 9.0; en-US)

3.2.2 Cookies

Cookies [3] sú textové reťazce, ktoré môžu vzniknúť v priebehu komunikácie medzi klientom a serverom. Ak užívateľ prvýkrát pristúpi na stránku a má povolené cookies, tak si server vygeneruje textový reťazec, ktorý následne uloží na strane klienta. Pri ďalšej návšteve danej stránky, bude klient automaticky zasielať dané cookies v požiadavke na server. Tento mechanizmus je možné vidieť na obrázku 3.1. Cookies môžeme rozdeliť do kategórií trvalé/dočasné alebo vlastné/cudzíe cookies.

- *Trvalé cookies* (Persistent Cookies) zostávajú uložené v počítači klienta, kým nevyprší ich platnosť alebo ich užívateľ manuálne nevymaže.

Obrázek 3.1: Mechanizmus cookie

- *Dočasné cookies* (Session Cookies) sú vytvorené pri začatí spojenia s webovou lokalitou alebo po ukončení sú vymazané. Po opetovnom navštívení danej stránky sa tieto cookies znova vytvoria.
- *Vlastné cookies* (First Party Cookies) takéto súbory zanecháva stránka, ktorá bola navštívená.
- *Cudzíe cookies* (Third Party Cookies) sú vytvárané inými stránkami, nie tou kde sa užívateľ nachádza.

V tejto práci sa zameriame na trvalé a vlastné cookies, pretože nám najlepšie umožňujú identifikáciu klienta. Databáza cookies aj s čiastočným vysvetlením je dostupná na adrese <http://cookiepedia.co.uk/>.

3.2.3 Existujúce prístupy k identifikácií

Dostupná služba, ktorá sa zaoberá identifikáciou je služba *panopticlck*. Je dostupná s <https://panopticlck.eff.org/>. Jej prístupy a štúdie sú spomenuté v článku [2]. Pre identifikáciu využíva nasledujúce identifikátory.

- **User-Agent**, získavaný s prenosu HTTP.
- **HTTP Accept hlavičky** taktiež získavané s prenosu HTTP.
- **Povolenie cookies**, získavaný s prenosu HTTP.
- **Rozlíšenie obrazovky** získané pomocou technológií JavaScript ¹ a AJAX ².

¹JavaScript, je programovací skriptovací jazyk, používaný najmä pri tvorbe webových stránok.

²AJAX je označenie pre technológie vývoja interaktívnych webových aplikácií.

- **Časová zóna** získané pomocou technológií JavaScript a AJAX.
- **Doplnky prehliadača, verzia doplnku a MIME** ³ **typy** získané pomocou technológií JavaScript a AJAX.
- **Systémové písma**, získavané pomocou Java alebo Flash appletov ⁴.
- **Test supercookie** vykonaný pomocou technológií JavaScript a AJAX.

S týchto ôsmich identifikátorov vytvára databázu rôznych identít. V článku z roku 2010 [1] vychádza, že *User-Agent* zvyčajne pozostáva s 5 až 15 bitov informácií, v priemere je to 10,5 bitov. Na základe tejto informácie môžeme vypočítať aká je rozlišiteľnosť užívateľa pomocou *User-Agent* hlavičky, viď rovnicu 3.1.

$$P(x) = 2^{bits} \tag{3.1}$$

Hodnota *bits* udáva, koľko bitov informácie obsahuje webový prehliadač pre identifikáciu. Výsledkom je hodnota udávajúca veľkosť skupiny, v ktorej bude identifikovateľný. Napríklad ak chceme rozlíšiť užívateľa na základe *User-Agent* hlavičky a po dosadení hodnoty 10,5 bitov nám vychádza približne hodnota 1500. To znamená že v priemere iba jedna osoba zo skupiny 1500 osôb bude mať takúto *User-Agent* hlavičku. To síce nestačí pre jednoznačnú identifikáciu ale po pridaní ostatných identifikátorov sa nám hodnota *bits* zväčší a to na hodnotu 22,36 bitov. V takomto prípade to vychádza že iba jedna osoba zo skupiny 5 383 078 osôb bude mať takúto konfiguráciu sôjho webového prehliadača.

---

³MIME (Multi-Purpose Internet Mail Extensions), je internetový štandard, ktorý rozširuje základný formát emailu.

⁴Applet je jednoduchá aplikácia, ktorá sa spúšťa z iného programu napr. webového prehliadača.

Kapitola 4

Dynamická identita v projekte Sec6Net

Systém pre zákonné odpočúvanie (*Sec6Net Lawful Interception System - SLIS*) [5] bol vytvorený na Vysokém učení technickém v Brně pre potreby výzkumu v oblasti zákonných odpočúvaní, analýzy dát, ich rekonštrukcie a hardwarovej akcelerácií sond určených pre zber a identifikáciu dát. SLIS dokáže spolupracovať so sondami vytvorenými v rámci projektu *Moderní prostředky pro boj s kybernetickou kriminalitou na Internetu nové generace* (Sec6Net).

Okrem nástroja SLIS vznikla v rámci činnosti aj rada ďalších nástrojov, ktoré boli použité v samotnom systéme. Jedným z výsledkov je systém pre dynamickú správu identity (*Sec6Net Identity Management System - SIMS*) [5]. Tento nástroj vychádza z implementácie bloku IRI-IIF v rámci SLIS a zpístupňuje graf identifikátorou.

V tejto práci sa zameriam na nástroj SIMS, pretože je určený pre obecné využitie a nie je obmedzený pre oblasť zákonných odpočúvaní.

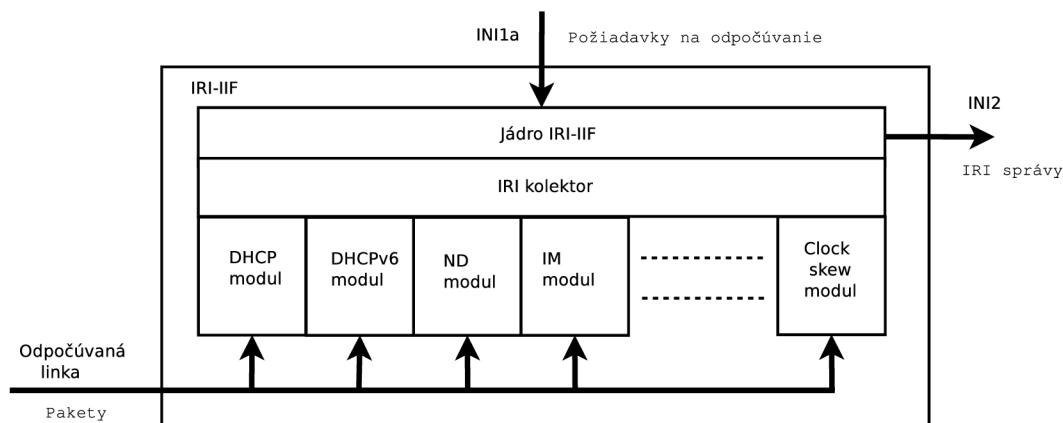
4.1 Činnosť bloku IRI-IIF

Identita sledovaného užívateľa sa na strane poskytovateľa môže dynamicky meniť napríklad pomocou protokolov DHCP, RADIUS, ND apod. Túto zmenu a identitu sleduje blok IRI-IIF, ktorý informuje o zmenách v identifikátoroch tak, aby mohli byť včas prekonfigurované napojené sondy. Architektúra bloku IRI-IIF navrhnutého v rámci projektu Sec6Net je znázornená na obrázku 4.1.

Popis bloku IRI-IIF:

1. Vstup INI1a združuje požiadavky na odposluch. Požiadavka je definovaná jednoznačným identifikátorom odpočúvania (Lawful Interception Identifier - LIID) a jednoznačným identifikátorom odpočúvaného užívateľa (Network Identifier - NID).
2. Vstup tvoria informácie o zmene identity užívateľa, ktoré môžu byť vo forme sieťovej komunikácie (DHCP, RADIUS, DHCPv6).
3. Výstup bloku tvoria takzvané *IRI správy* informujúce o identite odpočúvaného užívateľa.

Obrázek 4.1: Architektúra bloku IRI-IIF.

Blok IRI-IIF je navrhnutý modulárne. Skladá sa s *jadra IRI-IIF* a jednotlivých *modulov*. Moduly slúžia na analýzu protokolov, pre ktoré sú navrhnuté. Medzi samotným jadrom a modulami existuje medzivrstva, tzv. *IRI kolektor*, ktorého úlohou je prijímať správy od jednotlivých modulov a preposielať ich jadrú IRI-IIF.

Modul analyzuje a spracováva informácie o zmene identity užívateľov v rámci sledovanej siete. Získané informácie predáva jadrú IRI-IIF, ktoré je schopné na ich základe generovať výstupné IRI správy a spravovať graf NIDov.

Jadro IRI-IIF prijíma vstupné požiadavky na odpočúvanie a udržiava si tabuľku aktuálne prebiehajúcich odpočúvaní. Ďalej prijíma správy od modulov, filtruje ich na základe tabuľky aktuálnych odpočúvaní a generuje výstupné IRI správy. Jadro ďalej je zodpovedné aj za prepojenie informácií z modulov, ktoré sa týkajú odpočúvaného užívateľa a udržiava si zoznam identít všetkých užívateľov v sieti.

Tvorba grafu NIDov sa riadi nasledujúcimi pravidlami:

1. Pri prijatí správy BEGIN alebo CONTINUE je do grafu vložená nová hrana medzi vrcholmi popísanými v správe. Pokiaľ tieto vrcholy v grafe zatiaľ neexistujú, pridajú sa do grafu.
2. Pri prijatí správy END je z grafu odstránená hrana medzi vrcholmi popísanými v správe.
3. Z grafu sú automaticky odstraňované vrcholy, medzi ktorými neexistuje žiadna hrana.

4.2 Rozhranie medzi modulmi a jadrom IRI-IIF

Toto rozhranie je navrhnuté tak, aby malo jadro s prípadnou úpravou predávaných informácií čo najmenšiu prácu. Jednotlivé moduly zasielajú informácie o pokuse alebo pridelení identity vo forme podobnej výstupným IRI správam, jadro potom vykonáva len ich filtráciu a prípadnú úpravu. Zasielanie správ jednotlivými modulmi je možné vidieť na obrázku 4.2. Typy správ a ich formát je uvedený v tabuľke 4.1.

U správ typu BEGIN, CONTINUE a END sa zvyčajne jedná o označenie začiatku, predĺženie alebo ukončenie obdobia, kedy bola priradená IP adresa alebo prebiehalo dané TCP spojenie. V správach od jednotlivých modulov je potrebné zasielať informácie nie len

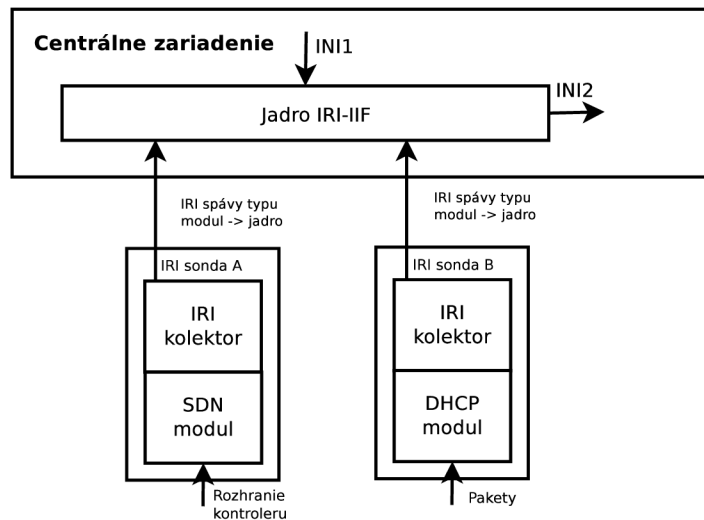
o pridelení IP adres a prebiehajúcich TCP spojeniach ale aj informácie o autentifikácii. Na to slúži sieťový identifikátor *Network Identifier* (NID). Tento identifikátor slúži k označeniu konkrétneho spojenia. Na úrovni protokolov pre autentifikáciu podporuje napríklad prihlasovacie mená protokolov PPP a RADIUS.

Formát NIDov

(Názov NIDu, Hodnota NIDu)

Napríklad:

('MAC', '00:0c:29:11:7c:14') alebo ('PPPLogin', 'user')

Obrázek 4.2: Modulárna architektúra IRI-IIF.

Typ správy

- *BEGIN* - najdená nová väzba medzi identifikátormi.
- *CONTINUE* - väzba medzi identifikátormi stále trvá.
- *END* - väzba medzi identifikátormi nieje ďalej platná.
- *REPORT* - pomocná informácia nemiaca predtým zaslané väzby.

Formát správy

(Meno modulu, Časová značka, Typ správy: *BEGIN/CONTINUE/END/REPORT*, Popis správy, Zoznam NIDu, ktorých väzieb sa správa týka)

Tabulka 4.1: Formát a typ správ medzi modulmi a jadrom IRI-IIF

Napríklad:

```
('pppoe', 1302818400.0, 'BEGIN', 'Client made connection with BRAS', [(('PPP
SESSION', '1234'), ('MAC', '00:0c:29:11:7c:14'), ('PPPLogin', 'user'),
('IP', '192.168.0.1'))])
```

V zozname NIDov môžu voliteľne nasledovať ďalšie 2 zoznamy. V takomto prípade je rozdelenie nasledujúce:

1. *zoznam*: NIDy určené pre umiestnenie do grafu spravovaného jádrom IRI-IIF. Tieto NIDy sú pri odoslaní správy END z grafu jadra IRI-IIF odstránené.
2. *zoznam*: NIDy, ktoré nie sú určené pre umiestnenie do grafu jadra IRI-IIF, ale iba do prípadných správ IRI.
3. *zoznam*: NIDy určené pre umiestnenie do grafu spracovaného jádrom IRI-IIF, ktorých väzba by mala byť uchovávaná aj po odoslaní správy END a nemala by byť z grafu jadra IRI-IIF vymazaná.

Kapitola 5

Návrh identifikácie pomocou HTTP

V tejto kapitole je popísaný návrh aplikácie pre identifikáciu pomocou HTTP požiadavkov zo sieťovej prevádzky.

Aplikácia je navrhnutá ako samostatný modul, ktorý môžeme následne zaradiť do projektu Sec6Net a to konkrétne do nástroja SIMS.

Fungovanie celej aplikácie spočíva zo štyroch hlavných častí, viď obrázok 5.1:

1. *Zachytávanie paketov*
2. *Spracovávanie paketov*
3. *Tvorba tabuľky identít*
4. *Generovanie výstupných správ*

5.1 Výber identifikátorov sieťového spojenia

Pri reálnom behu aplikácie sa bude spracovávať veľké množstvo paketov, preto je potrebné určiť, ktoré pakety požadujeme a ktoré sú pre naše potreby zanedbateľné. Výber paketov sa deje na základe vhodne zvolených identifikátorov, čím docielime zmenšenie dát na spracovanie. Sieťové spojenie rozlišujeme na základe týchto identifikátorov:

- *Zdrojová IP adresa*, ktorá identifikuje zdroj HTTP požiadavky. Zdroj požiadavky nazývame *klient* a určuje nám počítač, z ktorého bola požiadavka zaslaná.
- *Cieľová IP adresa*, ktorá na rozdiel od zdrojovej IP adresy určuje cieľ HTTP požiadavky tzv. *server*, na ktorý je požiadavka zaslaná.
- *Zdrojový port* slúži pre rozlíšenie sieťových spojení pri súčasnej viacnásobnej komunikácii so serverom.
- *Cieľový port* je vybraný na určenie služby klienta komunikujúceho so serverom. V našom prípade služba HTTP využíva port 80, ale pre väčšiu flexibilitu môžeme využívať rôzne porty.
- *Protokol* bude stále TCP, ale kvôli rozlíšeniu UDP a TCP komunikácie je potrebné ho zohľadniť vo filtrácii paketov.

5.2 Popis činnosti

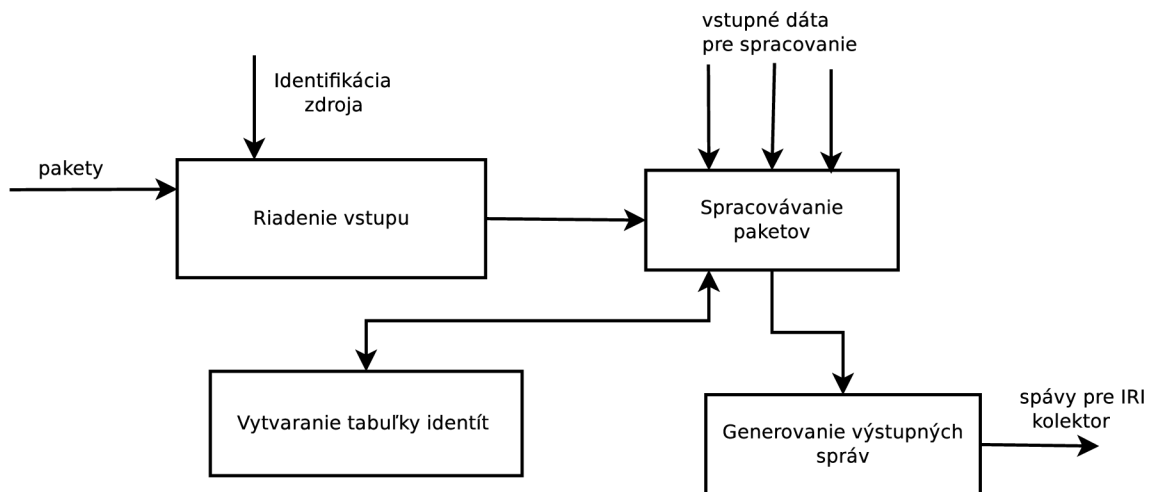
Modul na identifikáciu sa skladá zo štyroch blokov. Spracovanie dát je sekvenčné, pretože modul musí byť schopný generovať výstupné správy v reálnom čase.

Prvý blok riadi vstupnú sieťovú komunikáciu. Jeho úlohou je identifikácia zdroja tzv. či sa jedná o reálnu komunikáciu alebo o zachytenú komunikáciu napr. programom *Wireshark*. Taktiež modul vykoná otvorenie zachytenej komunikácie alebo zabezpečenie otvorenia rozhrania na odpočúvanie sieťovej komunikácie. Taktiež vykonáva kontrolu, či daný paket je paket HTTP komunikácie, a pokiaľ áno tak tento paket preposiela nasledujúcemu bloku.

Druhý blok vykonáva spracovanie paketu na základe vybraných identifikátorov, ktoré presne špecifikujú sieťové spojenie. Takéto sieťové spojenie nazývame čiastočná identita, pretože môžeme na základe identifikátorov presne odlíšiť požadované spojenie od celej množiny sieťových spojení. Následne blok získava požadované hlavičky s daného paketu.

Tretí blok vytvára tabuľku všetkých zachytených identít, zachytené identity blok obdrží od bloku *Spracovávanie paketov*. Následne pre každú identitu uchováva záznamy o HTTP hlavičkách. Vytváranie tabuľky identít je popísané v kapitole 5.3.

Štvrtý blok generuje správy pre nástroj SIMS. Správy sú posielané na *IRI kolektor jadra IRI-IIF*, ktoré je popísané v kapitole 4.

Obrázek 5.1: Architektúra modulu HTTP.

5.3 Tvorba tabuľky

Pri obdržaní správy od bloku Spracovávanie paketov sa hľadá zodpovedajúca identita v tabuľke identít 5.1. Ak v tabuľke existuje záznam s takouto identitou, zistí sa ukazateľ na ďalšiu tabuľku obsahujúcu záznamy hlavičiek danej identity. Ak záznam neexistuje, vytvorí sa nový záznam v tabuľke identít s odpovedajúcou identitou a takiež sa vytvorí tabuľka pre záznamy hlavičiek napr. 5.2 a 5.3. Do tejto tabuľky sa ukladajú všetky potrebné HTTP cookies, HTTP hlavičky a URI požadovanej stránky. Všetky riadky tabuľky sú unikátne.

IP adresa		Port		Ukazovateľ na záznamy
Zdrojová	Cieľová	Zdrojový	Cieľový	
192.168.0.1	147.220.145.200	1450	80	záznam 1
192.168.0.1	108.22.11.45	2300	80	záznam 2
10.10.10.125	147.220.145.200	5684	443	záznam 3
10.10.10.125	147.220.145.200	8784	80	záznam 4
125.45.145.25	45.45.125.154	2354	149	záznam 5

Tabuľka 5.1: Tabuľka identít.

Záznam 1		
číslo	hlavička (header=)	hodnota hlavičky
1	User-Agent	Googlebot/2.1 (+http://www.googlebot.com/bot.html)
2	Accept-Language	en-us
3	Accept-Encoding	gzip

Tabuľka 5.2: Tabuľka záznamov hlavičiek (pre záznam 1).

Záznam 4		
číslo	hlavička (header=)	hodnota hlavičky
1	User-Agent	Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1; WOW64) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/36.0.1985.143 Safari/537.36
2	Accept-Language	cs-CZ,cs;q=0.8
3	Accept-Encoding	gzip,deflate,sdch

Tabuľka 5.3: Tabuľka záznamov hlavičiek (pre záznam 4).

Kapitola 6

Implementácia nástroja

V tejto kapitole je popísaná implementácia nástroja. Princíp aplikácie je vysvetlený pomocou vyvojových diagramov. Prvá podkapitola je venovaná inicializácií aplikácie. V nasledujúcej kapitole je rozobraná implementácia jednotlivých modulov. Sú tu spomenuté jednotlivé implementačné problémy a následne ich riešenie. Takiež je popísaná implementácia rozhrania pre komunikáciu aplikácie s nástrojom *SIMS*. Celá aplikácia je implementovaná v jazyku *Python*.

6.1 Inicializácia aplikácie a spracovanie vstupných dát

Pre inicializáciu aplikácie sa využívajú dáta dostupné v inicializačnom súbore `start.ini`. Tento súbor je parsovaný modulom *ConfigParser*¹. Z daného súboru sa načítava zoznam sledovaných HTTP hlavičiek, zoznam odpočítaných portov, názvy sledovaných cookies a ich platnosť a taktiež je možné určiť podreťazec sledovaného reťazca hlavičky cookies. Výber vstupných dát je nutné špecifikovať ako parameter spúšťanej aplikácie. Za vstupné dáta považujeme pakety. Dáta môžu byť uložené v súbore alebo môžeme zadať názov rozhrania, z ktorého sa budú dáta získavať. Otvorenie súboru alebo otvorenie zadaného rozhrania je implementované pomocou python modulu *Scapy*². O samotné otvorenie zdroja sa stará modul *Riadenie vstupu*. Pre zabezpečenie správneho ukončenia aplikácie sú v inicializačnej fáze nastavené funkcie pre obsluhu signálov *SIGINT*, *SIGTERM* a *SIGQUIT*.

6.2 Implementácia rozhrania na komunikáciu

Pri implementácii rozhrania je potrebné špecifikovať formát spävy, ktorá sa bude posielat aplikácií *SIMS*. Očakávaný formát pre aplikáciu *SIMS* je špecifikovaný v kapitole 4.2. Pre potreby napojenia HTTP modulu s aplikáciou bolo potrebné implementovať *NIDy*, ktoré budú sprostredkovať informácie z tohto modulu.

Pridané *NIDy* a ich formát:

- **HTTP hlavičky** - (*'HTTP Headers'*, {*'Názov_Hlavičky1'*: *'Hodnota_Hlavičky1'*, *'Názov_Hlavičky2'*: *'Hodnota_Hlavičky2'*, ...})

¹Modul dostupný v Pythone 2.7 na parsovanie inicializačných súborov

²Scapy je interaktívny modul na prácu so širokou škálou sieťových protokolov

- **HTTP cookies** - (*'HTTP Cookies'*, {*'Názov_Cookies1'*: *'Hodnota_Cookies1'*, *'Názov_Cookies2'*: *'Hodnota_Cookies2'*, ...})
- **URI** - (*'URI'*, *'Hodnota_URI'*)

Pre zasielanie správ je použité zasielanie NIDov pomocou 3 zoznamov, pretože URI nieje identifikátor potrebný pre vytváranie grafu jadra IRI-IIF. Adresa URI je zasielaná ako druhý zoznam čím je dosiahnuté aby sa tento NID nezohľadňoval v grafe jadra ale iba do prípadných IRI správ. Príklad správy od HTTP modulu bude mať nasledovný tvar:

```
(('http', 1302818400.0, 'BEGIN', 'Začiatok spojenia', [(('HTTP Headers', {'Accept': '*', 'Accept-Encoding': 'gzip'})], ('HTTP Cookies', {'_utma': '4598754.45454', 'xs': 'AsKJ.7895'})), [(('URI', 'http://example.com/picture.jpg')], [])])
```

6.3 Implementácia jednotlivých modulov

Pri implementácii jednotlivých modulov sa vychádzalo s návrhu v kapitole 5. Celková funkcionálnosť sa zachoval ako bolo popísané v návrhu ale jednotlivé konštrukcie v blokoch boli pozmenené. Najväčšou zmenou je tvorba tabuľky identít a jej formát.

6.3.1 Riadenie vstupu

Tento modul zabezpečuje správne otvorenie požadovaného zdroja. Pri úspešom otvorení zdroja modul začne získavať pakety. Keďže pri reálnej prevádzke modul odchyti veľké množstvo paketov je potrebné určiť či nás tento paket zaujíma. Takáto jednoduchá filtrácia využíva dáta získané s inicializačnej fázy a to konkrétne zoznam sledovaných portov.

Prednastavená hodnota porovnaného portu je 80, pretože na tomto porte prebieha komunikácia HTTP. Každý paket ktorý prejde takouto jednoduchou filtráciou je preposlaný modulu *Spracovanie paketov*.

Vývojový diagram pre riadenie vstupu je na obrázku 6.1.

6.3.2 Spracovanie paketov

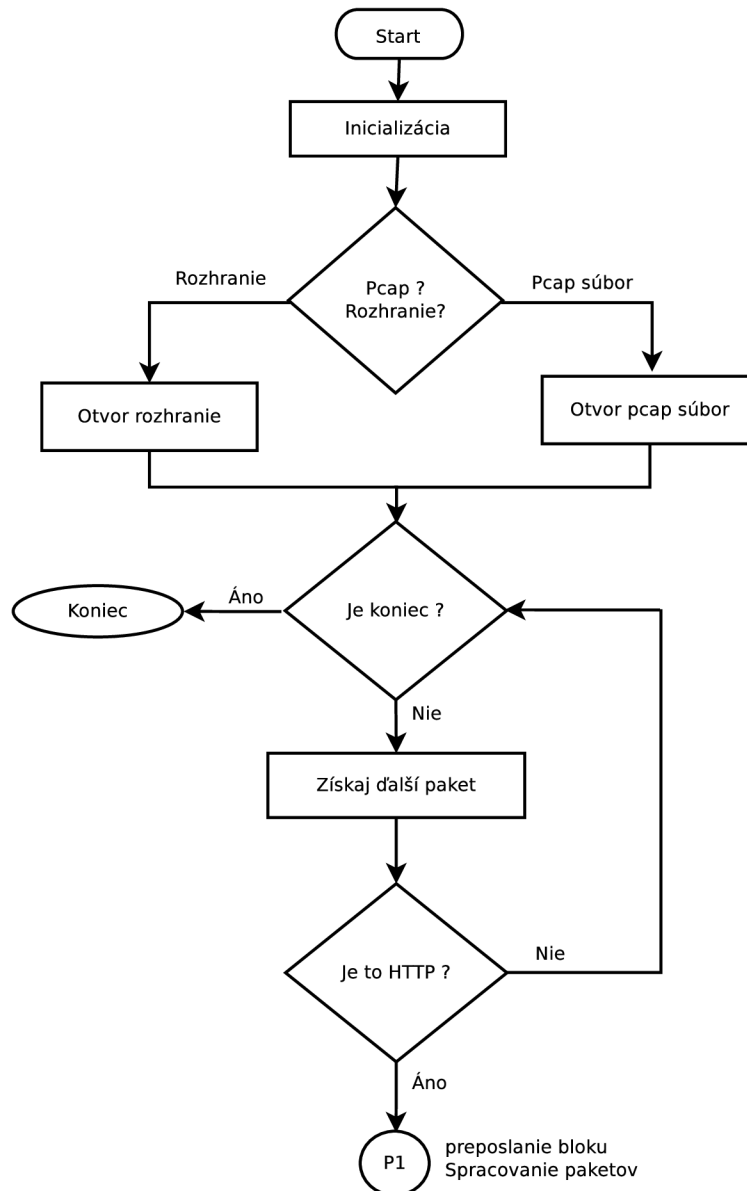
Pri obdržaní paketu od modulu *Riadenie vstupu* sa ako prvé vyhodnocuje či poslaný paket obsahuje príznak *FIN*³. Pokiaľ sa takýto príznak nachádza v pakete získavajú sa položky pre správu END a následne sa posiela vnútorná správa END a dané spojenie sa vymaže s tabuľky identít. Všetky vnútorné správy typu BEGIN/COUNTINUE/END sa zasielajú modulu *Generovanie výstupných správ*.

Ak sa príznak *FIN* nenachádza v pakete kontroluje sa či sa jedná o paket HTTP požiadavky. Táto kontrola prebieha kontrolovaním prvého riadku dát paketu, kde musí byť použité kľúčové slovo použitej metódy. Zoznam podporovaných metód je v kapitole 2.2. Pri úspešnej kontrole sa takéto sieťové spojenia prehľadáva v tabuľke identít, kontrolujú sa identifikátory uvedené v návrhu, viď kapitola 5.1. Pri kontrole môžu nastať dva prípady.

- *Spojenie sa nachádza v tabuľke identít*: V takomto prípade sa aktualizujú položky v tabuľke identít a generuje sa požadovaná správa. Problém by nastal, ak by paket

³Príznak posielať v HTTP komunikácii pri ukončení spojenia

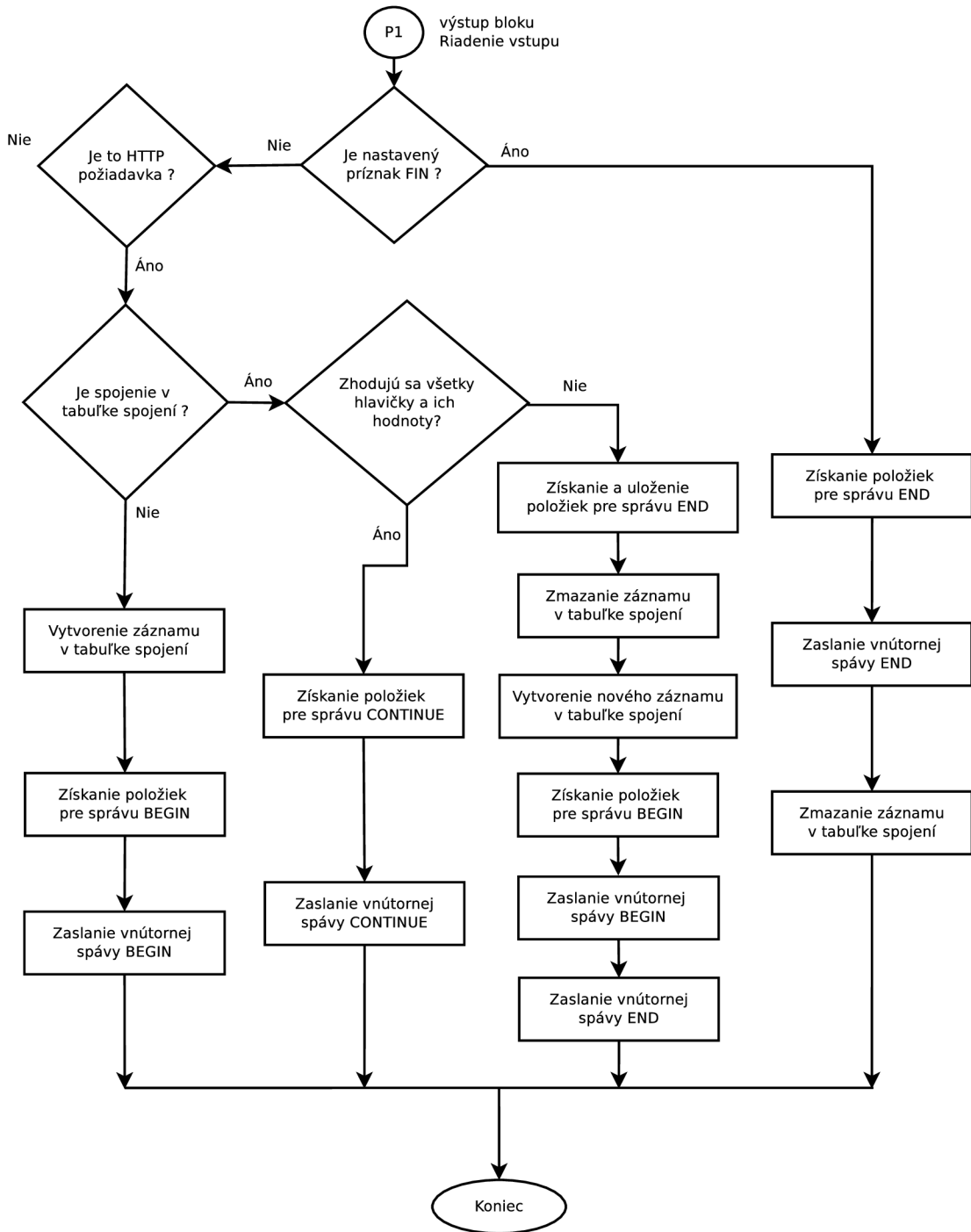
Obrázek 6.1: Bloková schéma riadenia vstupu.

obsahoval pozmenené dáta. Vzinkalo by to že pri spájani s nástrojom SIMS by tento nástroj nebol uvedený o takejto zmene. Aby sa predišlo tomuto problému je potrebné skontrolovať položky *Slovník HTTP hlavičiek* a *Slovník HTTP cookies* v tabuľke identít. Pokiaľ sa tieto položky budú zhodovať s dátami aktuálneho paketu zasiela sa vnútorná správa CONTINUE. Ale ak sa tieto položky v tabuľke identít nerovnajú je potrebné najprv zaslať správu BEGIN s novými položkami a následne zaslať správu END s položkami uloženými v tabuľke a až následne aktualizovať tabuľku.

- *Spojenie sa nenachádza v tabuľke identít*: Záznam o takomto sieťovom spojení bude vložený do tabuľky identít a generuje sa správa. *BEGIN*.

Celá funkcionlita tohto bloku je znázornena na vývojovom diagrame 6.2. Ako je možné vidieť daný modul komunikuje s *tabuľkov identít* pre vytváranie alebo vymazávanie zá-

znamu, a taktiež pre získavanie položiek pre konkrétne vnútorné správy. Konštrukcia tabuľky identít a jej popis je vysvetlený v nasledujúcej sekcii.

Obrázek 6.2: Bloková schéma spracovania paketov.

6.3.3 Vytváranie tabuľky identít

Pri implementácii tabuľky sa vychádzalo z návrhu aplikácie ale bolo potrebné niektoré položky pridať a niektorým zmeniť formát uloženia.

Tabuľka obsahuje jednotlivé položky tak, ako je to implementované v aplikácii:

1. *Zdrojová IP adresa* uchováva sa textový reťazec zadanej IP adresy.
2. *Cieľová IP adresa* uchováva sa textový reťazec zadanej IP adresy.
3. *Zdrojový port* uchováva sa číslo zadaného portu.
4. *Cieľový port* uchováva sa číslo zadaného portu.
5. *Stav* určuje, či dané spojenie sa práve vytvorilo alebo už existuje v tabuľke identít.
6. *Čas* zadaný v sekundách od 1.1.1970.
7. *Slovník HTTP hlavičiek* obsahujúci názov hlavičky a jeho hodnotu. Príklad takéhoto záznamu je { 'Accept-Encoding': 'gzip', 'Accept-Language': 'cs,sk;q=0.8' }
8. *Slovník HTTP cookies* obsahujúci názov cookies a jeho hodnotu. Príklad takéhoto záznamu je { '_utma': '787878787.99999.45454545', 'datr': 'Ak891aksksks' }
9. *URI stránky*

Pri hľadaní identity v tabuľke sa kontrolujú prvé štyri položky. Pri neúspešnom hľadaní sa v hľadanom spojení prehodia zdrojové a cieľové položky a znova sa začne s hľadaním. Takáto výmena je potrebná, ak by náhodou ukočenie spojenia prišlo od servera, kde sú tieto položky vymenené. Pokiaľ sa nenašla zhoda, vytvorí sa nový záznam a jednotlivé políčka sa naplnia požadovanými položkami.

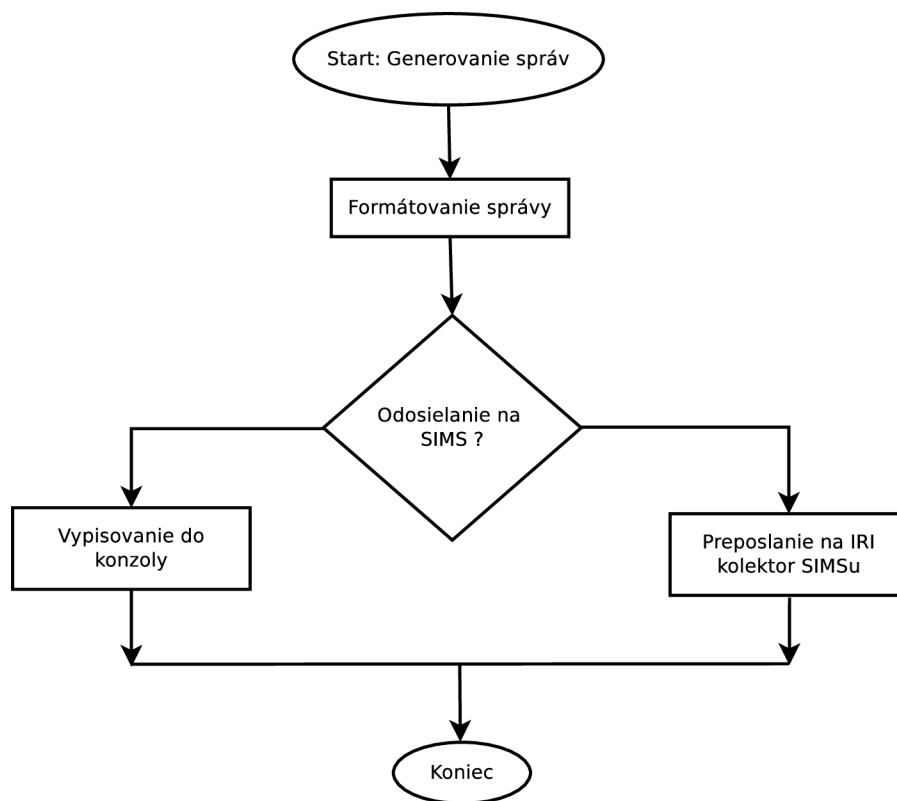
6.3.4 Generovanie výstupných správ

Funkcia bloku spočíva v naformátovaní správy a následnom odoslaní aplikácií SIMS alebo vypísanie do konzoly na štandardný výstup. Formátovanie jednotlivých správ je vďaka formátu uloženému v tabuľke veľmi jednoduché. Formát očakovaných správ je definovaný v kapitole 6.2. Voľba výstupu je získaná s príkazového riadku.

Odosielanie správ nástroju SIMS je implementované cez *unixové sockety*⁴.

---

⁴ *Unixové sockety* slúžia na predávanie dát medzi rôznymi procesmi v rámci jedného počítača

Obrázek 6.3: Bloková schéma generovania výstupných správ.

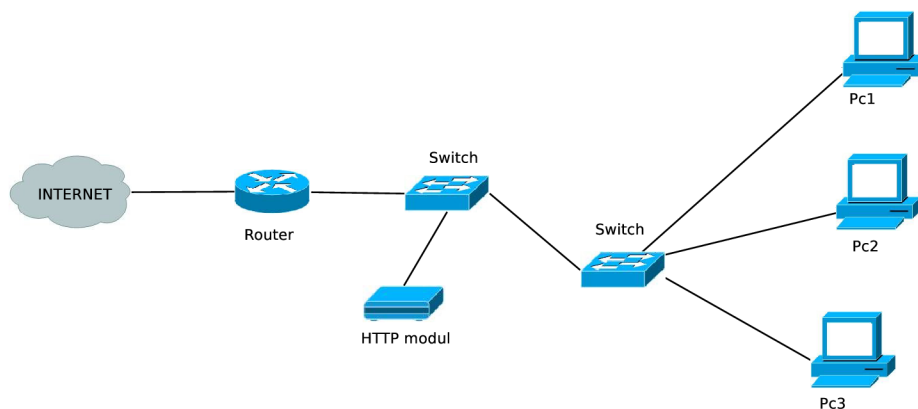
Kapitola 7

Experimenty

V tejto kapitole sa zameriame na funkčnosť a použiteľnosť vyvinutého nástroja. Experimenty sú rozdelené na dve časti. V prvej časti je zhodnotená funkčnosť nástroja a napojenie na SIMS. Druhá časť obsahuje experimenty identifikácie a experiment zaoberajúci sa identifikátorom cookies. Všetky testovacie súbory a prípadne ich výstupy testovania sú na priloženom CD. Testovanie prebehlo na počítači s operačným systémom Ubuntu 14.01 LTS 64bit, pamäťou 7,7 GiB a procesorom Intel Core i7 1,73 GHz x 8.

7.1 Testovanie funkčnosti aplikácie

Pri testovaní navrhnutej aplikácie sa zameriame na správnosť výstupu aplikácie, počet spracovaných paketov a následne správnosť zasielania správ aplikácii SIMS. Zapojenie aplikácie do reálnej prevádzky je možné vidieť na obrázku 7.1.

Obrázek 7.1: Zapojenie modulu HTTP do reálnej prevádzky.

Výstup aplikácie

Očakávaný výstup aplikácie pri menších dátach som určil na základe analýzy sieťového toku v programe *WireShark*. Pri analýze sieťového toku v tomto programe som pre prehľadnosť použil filter `tcp.port == 80`, ktorý vymedzuje zobrazenie toku HTTP. Následne s daného vypisu bolo zistené že v danom toku je len jedna HTTP požiadavka, viď obrázok 7.2 a taktiež že dané sieťové spojenie sa ukončí. Ukončenie spojenia bolo určené na základe

paketu, ktorý obsahoval príznak FIN. Z tejto analýzy vypláva že navrhnutá aplikácia by mala generovať dve správy a to typu *BEGIN* a *END*. V tomto teste bol použitý inicializačný súbor, ktorý obsahoval sledovanie hlavičiek *User-Agent*, *Accept-Encoding*, *Accept-Language* a portu 80. Po kontrole bolo preukazané že výstup aplikácie sa zhoduje s očakávaným výstupom, získaného pri analýze tohto sieťového toku. Výstup správ aplikácie je možné vidieť nižšie. Pri tomto teste je využitý súbor *test01.pcap*.

```
Požiadavka klienta:

GET / xjelen07/ HTTP/1.1
Host: www.stud.fit.vutbr.cz
Connection: keep-alive
Accept: text/html,application/xhtml+xml,application/xml;q=0.9,
image/webp,*/*;q=0.8
User-Agent: Mozilla/5.0 (X11; Linux x86_64) AppleWebKit/537.36
(KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2272.118 Safari/537.36
Accept-Encoding: gzip, deflate, sdch
Accept-Language: sk-SK,sk;q=0.8,cs;q=0.6,en-US;q=0.4,en;q=0.2
Cookie: _ga=GA1.2.1226546804.1412882412;
__utma=257111820.1226546804.1412882412.1427400768.1428586233.65;
__utzm=257111820.1423736194.56.9.utmcsr=feec.vutbr.cz|utmccn=
(referral)|utmcmd=referral|utmctt=/vyjezd/detail.php.cz
If-Modified-Since: Sun, 02 Nov 2014 23:36:49 GMT
```

Obrázek 7.2: Hodnoty zobrazené v programe WireShark pri súbore test01.pcap

Výstupná správa aplikácie typu BEGIN:

```
('http', 1428771501.416402, 'BEGIN', 'Otvorenie noveho spojenia',
[('TCP', ('147.229.176.14', 80, '147.229.220.216', 38943)), ('HTTP Hea-
ders', 'Accept-Language': 'sk-SK,sk;q=0.8,cs;q=0.6,en-US;q=0.4,en;q=0.2',
'Accept-Encoding': 'gzip, deflate, sdch', 'User-Agent': 'Mozilla/5.0 (X11;
Linux x86_64) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2272.118
Safari/537.36')], [('URI', 'http://www.stud.fit.vutbr.cz/ xjelen07/')], [])
```

Výstupná správa aplikácie typu END:

```
('http', 1428771501.416402, 'END', 'Koniec spojenia', [('TCP',
('147.229.176.14', 80, '147.229.220.216', 38943)), ('HTTP Headers',
'Accept-Language': 'sk-SK,sk;q=0.8,cs;q=0.6,en-US;q=0.4,en;q=0.2', 'Accept-
Encoding': 'gzip, deflate, sdch', 'User-Agent': 'Mozilla/5.0 (X11; Linux
x86_64) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/41.0.2272.118 Sa-
fari/537.36')], [('URI', 'http://www.stud.fit.vutbr.cz/ xjelen07/')], [])
```

Pri testovaní väčších sieťových tokov nieje tákato metóda vhodná. Overenie takýchto súborov je možné určiť na základe počtu očakávaných správ. Na zistenie počtu HTTP požiadaviek bol takisto použitý program *WireShark*. Pri analýze súboru *test02.pcap*

boli zistené nasledujúce údaje. Celkový počet HTTP požiadaviek je 1403, pričom 1399 HTTP požiadaviek komunikuje na porte 80 a 4 HTTP požiadavky komunikujú na porte 2869. V tomto teste bol použitý inicializačný súbor, ktorý obsahoval sledovanie hlavičiek `User-Agent`, `Accept-Encoding`, `Accept-Language` a sledované porty uvedené v tabuľke. Výsledky testovania je možné vidieť v tabuľke 7.1. Pri tomto testovaní neboli vyhľadované HTTP cookies. Aplikácia bola spustená s parametrami `-e` a `-t`.

Sledované porty	Počet všetkých paketov	Počet vytvorených správ			Počet správ zistený analýzou
		BEGIN	CONTINUE	Spolu	
80	34 201	588	811	1399	1399
2869	34 201	4	0	4	4
80 a 2869	34 201	592	811	1403	1403

Tabuľka 7.1: Počet zaslaných a očakovaných správ súboru `test02.pcap`.

Aktualizácia tabuľky

Ďalší test, bude demonštrovať aktualizčný mechanizmus, vid' 6.3, ktorý prebieha ak sa hodnoty HTTP hlavičiek alebo HTTP cookies menia. V tomto teste bol použitý inicializačný súbor, ktorý obsahoval sledovanie hlavičiek `User-Agent`, `Accept-Encoding`, `Accept-Language`, takiež sledovanie cookies `'ulv'` s globálnou platnosťou a portu 80. Analýzou súboru `test03.pcap` v programe *WireShark*, bolo zistené že súbor obsahuje dva pakety toho istého sieťového spojenia. Hlavičky týchto paketov sa zhodujú ale hodnota cookies `ulv` je v každom pakete iná. Pri takejto aktualizácii sa aplikácia riadi aktualizčným mechanizmom, ktorý je možné vidieť na vývojovom diagrame 6.2.

Výstup testovania (pre jednoduchosť boli vynechané všetky NIDy okrem HTTP Cookies) :

```
('http', 1428694299.670724, 'BEGIN', 'Otvorenie noveho spojenia',
 [('HTTP Cookies', 'ulv': '1416196977-13')])
```

```
('http', 1428694306.971214, 'BEGIN', 'Otvorenie noveho spojenia',
 [('HTTP Cookies', 'ulv': '1417890787-100')])
```

```
('http', 1428694299.670724, 'END', 'Zatvorenie spojenia', [('HTTP Cookies', 'ulv': '1416196977-13')])
```

Pre porovnanie výstupu, znova spustíme súbor `test02.pcap`, pričom inicializačný súbor obsahuje sledovanie hlavičiek `User-Agent`, `Accept-Encoding`, `Accept-Language`, sledovanie cookies `_utmz`, `_utma`, `Gdyn`, `ulv`, `ulvt` s globálnou platnosťou a sledovanými portmi uvedenými v tabuľke 7.2. Ako je vidno, počet správ BEGIN a CONTINUE sa zmenil pričom počet vytvorených správ ostáva nezmenený. Tento rozdiel oproti tabuľke 7.1 je preto, že v aplikácii došlo 33-krát k aktualizácii tabuľky identít.

Sledované porty	Počet všetkých paketov	Počet vytvorených správ			Počet správ zistený analýzou
		BEGIN	CONTINUE	Spolu	
80	34 201	621	778	1399	1399
2869	34 201	4	0	4	4
80 a 2869	34 201	625	778	1403	1403

Tabuľka 7.2: Počet zaslaných a očakovaných správ súboru test02.pcap s vyhľadávaním cookies.

Spojenie aplikácie s nástrojom SIMS

Tento test je zameraný na správnosť prijatých správ nástrojom SIMS poslaných s modulu HTTP a tvorbu grafu s týchto správ. Pomocou zapnutí nástroja SIMS v administratívnej funkcii je možné sledovať prijaté správy od jednotlivých modulov. Na tento test bol využitý súbor `test05.pcap`. Jeho analýzou bolo zistené že obsahuje dve HTTP požiadavky v tom istom sieťovom toku s rovnakými hlavičkami a ich hodnotou. S toho je možné určiť že modul vygeneruje dve správy typu BEGIN a CONTINUE. V danom sieťovom toku sa nanachádza žiaden paket obsahujúci príznak FIN, preto aby modul nevytváral správu END, vďaka ktorej by nástroj SIMS v grafe zmazal všetky prepojenia tohto sieťového spojenia. Aplikácia modulu HTTP bola spustená s parametrami `-s` a `-t`.

Kontrolovať bolo zistené že, že SIMS prijal vytvorené správy BEGIN a CONTINUE a vytvoril súbor `irip.content`, ktorý obsahoval graf NIDov. Pre pravidlá tvorby grafu NIDov, viď sekcia 4.1.

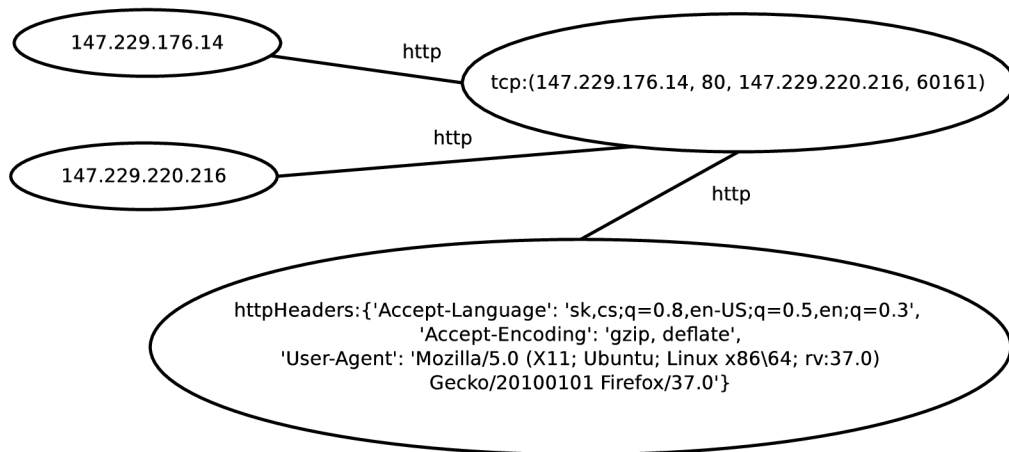
Obsah súboru `irip.content`:

1. `http 147.229.176.14 tcp:(147.229.176.14, 80, 147.229.220.216, 60161)`
2. `http tcp:(147.229.176.14, 80, 147.229.220.216, 60161)`
`147.229.220.216`
3. `http httpHeaders:{'Accept-Language': 'sk,cs;q=0.8,en-US;q=0.5,en;q=0.3', 'Accept-Encoding': 'gzip, deflate', 'User-Agent': 'Mozilla/5.0 (X11; Ubuntu; Linux x86_64; rv:37.0) Gecko/20100101 Firefox/37.0'} tcp:(147.229.176.14, 80, 147.229.220.216, 60161)`

V tomto vytvorenom súbore každý riadok určuje hranu medzi vrcholmi uvedenými v danom riadku. Obsahuje názov modulu, ktorý vytvoril správu a dva vrcholy medzi ktorými vznikne hrana. Všetky položky v riadku sú oddelené tabulátorom. Pre tvorbu grafickej podoby grafu som využil skript `dotify-iri.py` v dostupný v nástroji SIMS. Tento skript prevádza obsah súboru `irip.content` do formy určenej pre aplikáciu `dot`, ktorá vytvára graf na základe formátovaných vstupných dát. Celý príkaz ma tvar `./dotify-iri.py | dot -Tsvg -o graf.svg`. Vytvorený graf je možné vidieť na obrázku 7.3.

Následne prebehla rada testov výkonosti aplikácie pri zasielaní správ nástroju SIMS. Testy prebehli na čas vykonávania, počet všetkých paketov, ktoré modul HTTP prijal, počet sledovaných paketov určených na základe sledovaného portu, počet spracovaných paketov vyhovujúcim metódám a následne čas takého to spracovania súboru. Výsledky je možné vidieť v tabuľke 7.3.

Obrázek 7.3: Graf NIDov súboru test05.pcap.

Názov súboru	Počet všetkých paketov	Počet sledovaných paketov	Počet spracovaných požiadaviek	Čas vykonávania
test01.pcap	2497	21	1	1.646 s
test02.pcap	34201	30519	1399	27.196 s
test03.pcap	4	21	1	0.267 s
test05.pcap	3008	23	1	1.912 s
test00.pcap	0	0	0	0.255 s
test08.pcap	69084	61038	2798	59.648 s
test09.pcap	272050	238027	11455	231.460 s

Tabulka 7.3: Prehľad jednotlivých testov a čas vykonávania.

7.2 Testovanie použiteľnosti

Rozlišiteľnosť webových prehliadačov

V tejto časti sa zameriam na identifikátory HTTP požiadaviek `Accept-Encoding`, `User-Agent`, `Accept-Language` a HTTP Cookies `_utma`, `_utmz` v inicializačnom súbore. Tento experiment sa bude skladať s dvoch krokov. Všetky získané dáta a grafy sú uložené na priloženom CD a to pre krok *A* v adresári `test07/A/` a pre krok *B* v adresári `test07/B/`.

Krok A

Aplikácia bola spúšťaná s parametrami `-s -e -t`, súborom `test07.pcap` a inicializačný súbor obsahoval sledovanie hlavičky `Accept-Encoding` na porte 80. Po spustení nástroj SIMS vytvoril graf NIDov v súbore `irip.content`. Po vytvorení grafickej formy tohoto grafu `graf1.svg`, som zistil že graf nieje prehľadný preto som vykonal upravenie grafu na sledovanú položku HTTP Header a to príkazom `cat irip.content | grep 'httpHeaders' > hlavicky`. Následne som z tohoto súboru vytvoril grafickú podobu grafu `graf2.svg` a to príkazom `./dotify-iri.py hlavicky | dot -Tsvg -o graf2.svg`. Pri analýze vytvoreného grafu som zistil že každé sieťové spojenie (čiastočná identita) má rovnaký slovník HTTP hlavičiek a že klientske IP adresy boli `10.10.10.111`, `10.10.10.118`

a 10.10.10.131. Následne základe získaných informácií musíme predpokladať že všetky sieťové spojenia sú od jedného webového prehliadača.

Krok B

Aplikácia bola spúšaná s parametrami `-s -e -t`, súborom `test07.pcap` a inicializačný súbor obsahoval sledovanie hlavičiek *Accept-Encoding, User-Agent, Accept-Language* na porte 80 a HTTP Cookies `__utma` a `__utmz` s globálnou platnosťou. Tak ako v kroku A nástroj SIMS vytvoril graf NIDou. Pri analýze som zistil, že vytvorená grafická forma grafu `graf3.svg` je taktiež neprehľadná a upravil som ho na sledovanú položku HTTP Header a to príkazom `cat irip.content | grep 'httpHeaders' > hlavicky2`. Pri analýze upraveného grafu bolo zistené že sieťové spojenia s IP adresy 10.10.10.118 a 10.10.10.131 majú spoločné HTTP požiadavku a HTTP Cookies narozdiel od sieťových spojení s IP adresy 10.10.10.111. Na základe týchto informácií môžeme určiť že sa jedná o ten istý prehliadač, ktorý komunikoval so serverom s IP adresy 10.10.10.111 a 10.10.10.131. Oproti kroku A je vidieť že pridaním ďalších identifikátorov rozlišiteľnosť vzrastá a aj pravdepodobnosť úspešnej identifikácií. Pravdepodobnosť úspešnej identifikácie môžeme určiť na základe zhodných identifikátorov. V grafe je možné vidieť že sieťové spojenia s IP adresy 10.10.10.111 a 10.10.10.131 sa zhodujú nielen v HTTP hlavičkách ale aj v HTTP cookies.

Experiment identifikátora Cookie

Pri experimentovaní s danou aplikáciou som zistil, že identifikátory HTTP cookies sa môžu členiť. Preto bola implementovaná možnosť určiť si, ktorú čas danej cookie má aplikácia brať do úvahy pre identifikáciu. Ale keďže server nemusí špecifikovať načo sa hodnota cookies využíva, tak jednotlivé jej časti je možné určiť iba experimentálne.

Pri tomto teste som sa zameril na cookie `Gdyn`, ktoré nastavuje a spravuje server pre sledovanie návštevnosti stránok a chovanie užívateľov `gemius.pl`. V tabuľke 7.4 je možné vidieť hodnoty skráteného identifikátora `Gdyn`, pre rôznych užívateľov a ich webových prehliadačoch. Všetky sledované dáta tejto cookie je možné vidieť v súbore `test06.txt`.

Užívateľ	Prehliadač	Cookie Gdyn
1	Mozilla	KlQH8RGGQMGGtXO2yjFbkM9IssGM81DiLvnxmG89V
1	Mozilla	Klxz7MaGQMGGtXO2yjFbkM9IssGMF1giLvnxmG89V
1	Chrome	KlSLQMXGQMGGs4nl2ejSml9IssGMQS1Zg8gxLbGHm
1	Chrome	KlQgLRMGQMGGs4nl2ejSml9IssGMXj13g8gxLbGHm
2	Mozilla	KlSKKMMGQMGGaZeXGBMykG2IssGMKn6hg8gxLbGH4
2	Mozilla	KlGb_MXGQMGGaZeXGBMykG2IssGMwMJhg8gxLbGH4
2	Chrome	KlS72MMGQMGGtunQDIKbNsRIssGMXQehg8gxLbGr3
2	Chrome	KlQH1RXGQMGGtunQDIKbNsRIssGMiQehg8gxLbGr3

Tabuľka 7.4: Cookie `Gdyn`, pre rôznych užívateľov a webové prehliadače.

Na základe výsledkov experimentu je možné v inicializačnom súbore `start.ini`, zmeniť časť, ktorú modul HTTP bude brať do úvahy pri vytváraní slovníka HTTP Cookies. Takúto zmenu vykonáme pridaním riadku `Gdyn=7:28` do sekcie `[cookies_len]` v inicializačnom súbore.

Kapitola 8

Záver

Tento dokument vznikol ako bakalárska práca a je venovaný identifikácii pomocou požiadavkov HTTP. V úvode tohto dokumentu je vysvetlený protokol HTTP a princíp komunikácie. Detailnejšie sú rozobrané hlavičky protokolu. V ďalšej kapitole sú vysvetlené pojmy identita a identifikácia. Dôležitý rozbor je taktiež venovaný HTTP hlavičke *User-Agent* a HTTP *Cookies*. Následne je spomenutý existujúci nástroj zaoberajúci sa identifikáciou v HTTP. Nasledujúca kapitola je venovaná dynamickej identite v projekte *Sec6Net* a to konkrétne nástroja SIMS. Ďalej je rozobraná komunikácia modulov a nástroja SIMS. Zo všetkých týchto informácií z predchádzajúcich kapitol vznikol návrh aplikácie pre identifikáciu pomocou HTTP. Návrh aplikácie sa zaoberá vhodným výberom identifikátorov sieťového spojenia, základnou činnosťou aplikácie a taktiež integrovania navrhutej aplikácie do nástroja SIMS.

Ďalšia kapitola rozoberá implementáciu daného nástroja. Sú v nej vysvetlené implementačné podrobnosti, ktoré sú vysvetlené pomocou vývojových diagramov. V predposlednej kapitole sú s danou aplikáciou vykonávané experimenty, ktoré overujú funkčnosť aplikácie, správnosť vytvárania správ a následne je overená funkčnosť aplikácie s nástrojom SIMS. Taktiež je testovaná použiteľnosť nástroja a experiment vďaka ktorému, bolo možné prispôsobiť hodnotu HTTP cookies tak, aby sa dala považovať za identifikátor webového prehliadača.

Ďalší vývoj tejto bakalárske práce by mohol smerovať na komplexnejšie testovanie cookies, pretože počas testovania bolo zistené že cookies sa javí ako najlepší identifikátor. Ale keďže nieje špecifikované načo jednotlivé časti cookie slúžia je nutné každé cookies podrobné testovať. Taktiež by bolo možné, na základe ďalšieho výskumu priradovať jednotlivým identifikátorom váhy, vďaka ktorým by sme mohli určovať dôležitosť zachytených identifikátorov. Prípadne by bolo možné sledovať aj HTTP odpovede, nakoľko pri testovaní bol vidieť mechanizmus kde pri návšteve internetovej stránky, server zakaždým zmení užívateľovu cookie. Tieto informácie by bolo možné použiť pri tvorbe tabuľky kde by sme si zakaždým túto zmenu pamätali a na základe týchto informácií užívateľa identifikovali.

Literatura

- [1] Eckersley, P.: Browser Versions Carry 10.5 Bits of Identifying Information on Average. Electronic Frontier Foundation.
URL <https://www.eff.org/deeplinks/2010/01/tracking-by-user-agent>
- [2] Eckersley, P.: How Unique Is Your Web Browser? Electronic Frontier Foundation, str. 19.
URL <https://panopticlick.eff.org/browser-uniqueness.pdf>
- [3] Kristol, D. M.: HTTP Cookies: Standards, Privacy and Politics. ACM Transactions on Internet Technology (TOIT), November 2001.
URL <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=502152.502153&coll=DL&dl=ACM&CFID=511713221&CFTOKEN=75504907>
- [4] Pfitzmann, A.; Hansen, M.: *A terminology for talking about privacy by data minimization: Anonymity, Unlinkability, Undetectability, Unobservability, Pseudonymity, and Identity Management*. 2010, 98 s.
URL https://dud.inf.tu-dresden.de/literatur/Anon_Terminology_v0.34.pdf
- [5] Polčák, L.; Martínek, T.; Hranický, R.; aj.: *Zákonné odposlechy v moderních sítích - Shrnutí výsledků skupiny pro zákonné odposlechy projektu Moderní prostředky pro boj s kybernetickou kriminalitou na Internetu nové generace*. Technická zpráva, 2014.
URL http://www.fit.vutbr.cz/research/view_pub.php?id=10788
- [6] RFC 1945: Hypertext Transfer Protocol – HTTP/1.0. RFC 194975, Network Working Group, May 1996.
URL <http://tools.ietf.org/html/rfc1945>
- [7] RFC 2068: Hypertext Transfer Protocol – HTTP/1.1. RFC 2068, Network Working Group, January 1997.
URL <https://www.ietf.org/rfc/rfc2068.txt>
- [8] RFC 2616: Hypertext Transfer Protocol – HTTP/1.1. RFC 2616, Network Working Group, June 1999.
URL <http://tools.ietf.org/html/rfc2616>
- [9] RFC 7230: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Message Syntax and Routing. RFC 7230, Network Working Group, June 2014.
URL <http://tools.ietf.org/html/rfc7230>
- [10] RFC 7231: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Semantics and Content. RFC 7231, Network Working Group, June 2014.
URL <http://tools.ietf.org/html/rfc7231>

- [11] RFC 7232: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Conditional Requests. RFC 7232, Network Working Group, June 2014.
URL <https://tools.ietf.org/html/rfc7232>
- [12] RFC 7233: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Range Requests. RFC 7233, Network Working Group, June 2014.
URL <https://tools.ietf.org/html/rfc7233>
- [13] RFC 7234: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Caching. RFC 7234, Network Working Group, June 2014.
URL <https://tools.ietf.org/html/rfc7234>
- [14] RFC 7235: Hypertext Transfer Protocol (HTTP/1.1): Authentication. RFC 7235, Network Working Group, June 2014.
URL <https://tools.ietf.org/html/rfc7235>
- [15] RFC 7540: Hypertext Transfer Protocol Version 2 (HTTP/2). RFC 7540, Internet Engineering Task Force, May 2015.
URL <https://tools.ietf.org/html/rfc7540>
- [16] Zakas, N. C.: Professional JavaScript for Web Developers. January 2009: str. 840.

Příloha A

Obsah CD

Priečínok /Modul HTTP - obsahuje zdrojový kód modulu HTTP a inicializačný súbor.

Priečínok /SIMS - obsahuje aplikáciu SIMS bez modulu HTTP.

Priečínok /SIMS-HTTP - obsahuje aplikáciu SIMS, v ktorej je už integrovaný modul HTTP.

Priečínok /Testy - testované dáta a pre jednotlivé testy im odpovedajúce inicializačné súbory.

Priečínok /BP_Latex - obsahuje zdrojové kódy technickej časti bakalárskej práce.

README - Návod na inštaláciu a použitie.

Súbor ISA2014.ova - Obraz virtuálneho počítača prevzatý s predmetu Sieťové aplikácie a správa sietí 2014/2015.

Příloha B

Manual

V tejto kapitole je popísaná inštalácia a práca s aplikáciou. Aplikácia pre svoju funkčnosť vyžaduje knižnicu Scapy, ktorá je dostupná s <http://www.secdev.org/projects/scapy/>.

B.1 Inštalácia

1. Krok - Prekopírujeme obsah adresára `/SIMS` do adresára na disku počítača (napr. do priečinku `/aplikacia`).
2. Krok - Do adresára s nakopírovanou aplikáciou SIMS, nakopírujeme obsah adresára `/Modul HTTP` a to konkrétne do adresára `/src/modules/` (napr. `/aplikacia/src/modules/`). Pri správnej inštalácii by sa mal zdrojový kód modulu HTTP nachádzať v adresári `/src/modules/iriiiif/http/` (napr. `aplikacia/src/modules/iriiiif/http/http.py`).

B.2 Použitie

Pri používaní daných aplikácií je potrebné aby užívateľ mal práva administrátora tzv. ROOT práva. Aplikácie sa spúšťajú z konzoly.

B.2.1 Aplikácia SIMS

- Aplikácia SIMS sa ovláda skriptom `sims.sh`, ktorý je umiestnený v zložke `/src/` (napr. `aplikacia/src/`)
  - `./sims.sh start`, znamená zapnutie aplikácie SIMS.
  - `./sims.sh start info`, znamená zapnutie aplikácie SIMS s pomocným výpisom.
  - `./sims.sh stop`, znamená ukončenie aplikácie SIMS.
- Príklad spustenia a následného ukončenia:

```
kubo@kubo: /aplikacia/$ sudo su
root@kubo: /aplikacia/src# cd src
root@kubo: /aplikacia/src# ./sims.sh start info
root@kubo: /aplikacia/src# ./sims.sh stop
```

- Vytváranie grafov ich úprava príklady (pokiaľ skript dotify-iri.py nemá argument tak sa vytvára graf z obsahu irip.content):

```
kubo@kubo: /aplikacia/$ ./dotify-iri.py — dot -Tsvg -o graf.svg
root@kubo: /aplikacia/src# cat irip.content — grep httpHeaders | hlavicky
root@kubo: /aplikacia/src# ./dotify-iri.py hlavicky — dot -Tsvg -o graf2.svg
```

B.2.2 Modul HTTP

- Aplikácia Modul HTTP sa spúšťa skriptom `http.py`, ktorého cesta je zadávaná zo zložky `/src/` a nasledujúcimi argumentmi:

- `-i=rozhranie`, znamená zapnutie sledovania na zadanom rozhraní napr. `eth0`. Pri takomto zapnutí aplikácia beží v nekonečom cykle, a ukončenie je možné na základe prijatých signálov `SIGINT`, `SIGTERM` a `SIGQUIT`. Tento parameter nemožno kombinovať s parametrom `-p=nazov`.
- `-p=nazov`, znamená zapnutie načítavania pcap súboru zadaného ako hodnota `nazov`. Tento parameter nemožno kombinovať s parametrom `-i=rozhranie`.
- `-s`, znamená zasielanie správ aplikácií SIMS.
- `-r`, znamená že pri tvorbe správ bude aplikácia odosielať to čo v prvom zozname aj v treťom.
- `-e`, znamená že aplikácia nebude vytvárať END správy.
- `-t`, znamená že aplikácia po ukončení vypíše tstovacie štatistiky.

- Pri spúšťaní aplikácie so súbormi pcap musia byť súbory nakopírované v adresáry, kde sa nachádza zdrojový súbor aplikácie, čiže v adresáry `/src/modules/iriiiif/http/` (napr. `aplikacia/src/modules/iriiiif/http/`).

- Príklad spustení aplikácie:

```
kubo@kubo: /aplikacia/$ sudo su
root@kubo: /aplikacia/src# cd src
root@kubo: /aplikacia/src# python modules/iriiiif/http/http.py
-p=modules/iriiiif/http/test02.pcap
root@kubo: /aplikacia/src# python modules/iriiiif/http/http.py -i=eth0
root@kubo: /aplikacia/src# python modules/iriiiif/http/http.py
-p=modules/iriiiif/http/test02.pcap -s -t -r -e
```